

Regeringsrätten

Rättsfall

Engångsersättning för mistad arbetsförtjänst som utbetalas av enskild person har ansetts vara skattepliktig inkomst för mottagaren

Besvär av X. angående förhandsbesked. — X. blev svårt invalidiserad vid en trafikolycka 1959. Trafikförsäkringsanstaltens nämnd ansåg honom berättigad till livränta, som med hänsyn till dels framtida inkomstbortfall, dels framtida vårdkostnader m m beräknades till 32 000 kr per år. Det maximala ersättningsbelopp, som stod till förfogande från berörda trafikförsäkringsanstalter, räckte dock endast för en livränta på 16 000 kr per år. Skillnaden skulle täckas genom ersättning från bilföraren och bilägaren personligen. Det övervägdes att låta sistnämnda ersättning utgå i form av engångsbelopp (200 000—300 000 kr).

RSV (nämnden för rättsärenden) yttrade: Nämnden finner att den tilltänkta engångsersättningen får antagas vara avsedd att ersätta ej endast mistad arbetsförtjänst utan även vissa av X:s invaliditet föranledda kostnader. Ersättningen är i förstnämnda hänseende men icke i det sistnämnda hänseendet av natur att bära beskattas. På grund av det anförda förklarar nämnden, att engångsersättningen till den del den kan anses hänförlig till mistad arbetsförtjänst utgör för X. skattepliktig inkomst medan ersättningen till övrig del utgör för X. icke skattepliktig inkomst. (Tre ledamöter ansåg att ersättningsbeloppet icke till någon del var skattepliktigt.)

Hos RR yrkade X. att hela ersättningsbeloppet skulle förklaras icke skattepliktigt. TI överklagade ej förhandsbeskedet. — RR: ej ändring i förhandsbeskedet i vad det överklagats. (RR den 31.5.1972.)

Anm.: Av RR:s utslag framgår ej om st 2 anv till 19 § ansetts tillämplig eller ej. — Angående tillämpligheten av nämnda anv.punkt, se prop 1955:166 s 19 f och 22 samt RN 1957 nr 2:7, RÅ 1968 not 1330 (anv.punkten ej åberopad) och RÅ 1970 not 1275.

Angående skatteplikt för ersättning för mistad arbetsinkomst, se prop 1927:102 s 347, 1950:93 s 195 och 1961:5 s 1, 9 och 15, Geijer, Rosenqvist, Sterner I (7 uppl) s 68—69 och 386—387 samt RÅ 1968 not 1330 (= RN 1968 nr 6:1; engångsersättning på grund av ansvarighetsförsäkring) (jfr RÅ 1968 not 184; engångsersättning från enskild; st 2 av anv till 19 § KL var ännu ej tillämpligt).

Fråga om ”tidningsförening” bedrivit rörelse eller ej?

Besvär av Hallandsbygdens tidningsförening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1965. — I sin deklaration år 1965 redovisade föreningen nettointäkt av rörelse med 8 961 kr. Föreningens intäkter under beskattningsåret — utdelning på aktier samt räntor — hade utgått till 19 393 kr. Avdrag hade yrkats för löner 6 890 kr, hyra 830 kr och förvaltningskostnader 2 712 kr, tillhoppa 10 432 kr. — TN hade hänfört för-

eningens intäkter till förvärvskällan kapital samt medgivit avdrag för kostnader med 5 500 kr i stället för yrkade 10 432 kr.

Hos PN yrkade föreningen att bli taxerad enligt deklarationen och anförde därvid: Föreningens syfte var att utgiva eller medverka vid utgivning av tidningsorgan eller att stödja dylika samt att driva tryckeriverksamhet. Föreningen hade alltsedan starten arbetat på att erhålla en egen verksamhet och hade placerat sitt kapital som skulle användas för nämnda syfte på ett ur styrelsens synpunkt betryggande sätt och även så att det hastigt skulle kunna lösöras. Viss del av kapitalet hade placerats i andelar i andra tidningsföretag. Kapital hade även utlånats till nämnda företags rationaliseringar och konsolideringar och med expertråd av olika slag samt med en kontinuerlig ekonomisk övervakning. Föreningens verksamhet fick sålunda anses utgöra rörelse.

PN anförde. Föreningen hade enligt stadgarna till ändamål att själv utgiva eller medverka vid utgivning av tidningsorgan eller eljest stödja sådant samt att driva tryckeriverksamhet. Föreningen hade icke under beskattningsåret eller tidigare utgivit någon tidning eller bedrivit tryckeriverksamhet. Verksamheten fick anses huvudsakligen ha bestått i förvaltning av aktier och fordringar. I följd härav kunde verksamheten icke hänföras till rörelse utan intäkter av räntor och utdelningar borde hänföras till inkomst av kapital. Med hänsyn härtill fann PN avdrag för förvaltningskostnader skäligen icke böra medges med högre belopp än 2 000 kr.

Hos KR fullföljde föreningen sin talan och anförde att den tidskrift, "Hallandsbygden", som under ett flertal år planerats, utkommit i mars 1966. – KR och RR: ej ändring. (RR den 14.6.1972.)

Anm.: Se K. G. A. Sandström Om beskattning av inkomst av rörelse 3:e upplagan s 22 samt samma författare Om förmögenhetsskatt s 389. Se även RÅ 1968 not 1095, 1965 ref 23 och 1969 not 796.

Fråga om gift utlänning bosatt i Sverige är berättigad till avdrag för periodiskt understöd till hustru i utlandet vid separation

Besvär av TI angående förhandsbesked. — X., som är engelsk medborgare och till och med 1970 haft stadigvarande hemvist i Storbritannien, är sedan den 1.1.1971 anställd hos ett svenskt företag tills vidare. Med anledning av anställningen har X. tagit nytt hemvist i Sverige för att stadigvarande inrätta sig här. X. är gift, men separerade den 1.9.1969 från hustrun, som är engelsk medborgare med fast hemvist i Storbritannien. Makarna gifte sig 1951 och har tillsammans två barn, f. 1953 och 1955. De har alltsedan de separerade levt åtskilda. Enligt uppgifter, som X. erhållit av sin engelske juridiske rådgivare, har han ej några möjligheter att få äktenskapsskillnad mot sin hustrus vilja förrän under september 1974, då 5 år förflutit från det att makarna flyttade isär. Fru X:s nuvarande inställning är den, att hon så långt möjligt kommer att motsätta sig äktenskapsskillnad och göra vad som står i hennes makt för att hindra X. från att erhålla äktenskapsskillnad. Orsaken till att X. har lämnat hustrun är at djup och varaktig söndring uppstått dem emellan.

X. hemställde om förhandsbesked huruvida han var berättigad att erhålla avdrag för underhållsbidrag med 2 500 kr för månad till hustru och barn.

RSV yttrade: Nämnden finner, att sökanden och hans hustru på grund av söndring lever åtskilda. RSV finner vidare med hänsyn till omständigheterna i ärendet att — även om makarna ännu icke vunnit skillnad i äktenskapet — den ekonomiska gemenskapen mellan makarna får anses såtillvida upplöst att sökanden äger rätt till avdrag för periodiskt understöd till hustrun med skäliga ansedda 1 500 kr per månad. I enlighet med det anförda förklarar RSV att sökanden — under förutsättning att han erlägger det i ansöknings angivna månatliga beloppet — är berättigad att vid inkomsttaxeringen åtnjuta avdrag för periodiskt understöd till hustrun med 1 500 kr per månad.

Hos RR yrkade TI att X. helt måtte förvägras avdrag. — RR lämnade besvären utan bifall. (RR den 16.6.1972.)

Anm.: Se Lundevall. Skattehandbok 5:e uppl. s 150 samt Hellner, Periodiskt understöd och underskott s 65 f. Se vidare RÅ 1970 ref 27 och RR:s utslag den 1.3.1972 ang B. (Skattenytt 1972 s 520).

Fråga om skattskyldighet för förening som främjar psykisk hälsovård m. m.

Besvär av Svenska föreningen för psykisk hälsovård angående taxering år 1965. — Föreningen har enligt stadgarna till uppgift att främja den psykiska hälsovården, till bevarande av psykisk jämvikt och hälsa hos friska personer, till förebyggande av nervösa och psykiska sjukdomstillstånd hos därav hotade personer samt till förbättrande genom ändamålsenliga vårdåtgärder av dem, som drabbats av sådana sjukdomar. Föreningen skall även främja vetenskaplig forskning och driva upplysningsverksamhet genom föredag och i skrift angående den psykiska hälsovården. — TN ansåg föreningen oinskränkt skattskyldig för inkomst och förmögenhet.

Hos PN yrkade föreningen — under framhållande att den ej ägde någon fastighet eller bedrev rörelse — att taxeringarna måtte undanröjas. Föreningen hävdade att den med hänsyn till sitt ändamål var begränsat skattskyldig jämlikt 53 § 1 mom e) KL, 7 § första stycket f) KF om statlig inkomstskatt och 6 § 1 mom b) KF om statlig förmögenhetsskatt. — PN lämnade föreningens talan utan bifall.

Hos KR anförde föreningen att den icke på något sätt tillgodosett medlemmarnas ekonomiska intressen och dess verksamhet inte hade varit begränsad till vissa familjer eller personer. Verksamheten hade huvudsakligen hänfört sig till hälsovård av barn och forskning inom den psykiska hälsovården. Den faktiska verksamheten hade visserligen huvudsakligen bedrivits genom utgivande av broschyrer och tidskrifter men detta borde i och för sig icke utgöra hinder för skattebefrielse. — KR och RR: ej ändring. (RR den 14.6.1972.)

Anm.: Se prop 1942:134 s 47, SOU 1939:47 s 55, RÅ 1966 not 430, 1967 not 392 och 1968 not 453.